

DUHOVNO IN PASTORALNO SPREMLJANJE RAZVEZANIH V CERKVI

»Cerkev naj bi bila po drugem vatikanskem koncilu znamenje
človeškega dostojanstva in svobodno sklenjene zvestobe
krščanskega zakona (LG 8).«

Na pravnem in teološkem področju se je vprašanje ločenih do danes kar veliko študiralo. Nekaj korakov je storjenih. V Cerkvi so se odgovorni pravniki in teologi najprej ukvarjali z zunanjimi disciplinskimi vprašanji, šele kasneje so se posvetili notranjemu področju, temu kar se dogaja med njim, sočlovekom in Bogom. Veliko je bilo že storjenega, še več pa je potrebno še postoriti.

Kaj pa na pastoralno duhovnem področju?

Kaj lahko glede ločenih stori župnik v službi svojih vernikov? Ali naj bi zanj obstajala posebna literatura o tej temi, da se bo na ljudi lahko obrnil tudi kot specialist za notranje življenje in ne zgolj kot funkcionar za zunanjo disciplino?

Nekaj vnaprejšnjih opažanj glede na delo z ločenimi, od katerih mnogi ne dobijo ničnosti zakona:

1. Med kanonično teološkimi študijami in pastoralnim uresničevanjem ugotovljenega na tem področju zeva ogromen prepad. Strokovni raziskovalci (teologi, moralisti, kanonisti) storijo veliko dobrega na teoretičnem področju. Njihovi izsledki pa so včasih lahko brez potrebnega pastoralnega znanja zelo škodljivi. Specialisti ne pokažejo kako bi duhovniki v občestvih njihove izsledke lahko tudi pastoralno in strateško uporabili.
2. Med katoliškimi verniki, in delno tudi med duhovniki, je poznavanje katoliškega izročila o teh vprašanjih pomanjkljivo. Zaradi zaposlenosti in obilice dela so duhovniki težko pozorni na posebne poteze in genij katoliškega izročila in prizadevanj na tem področju. Nasvet, človeku v stiski, ki ne upošteva bogatega izročila cerkve, pa lahko včasih tudi vero zaduši ali oslabi versko življenje.
3. Vest in osebna identifikacija s Kristusom sta dve stalnici našega krščanskega soočanja s temi vprašanji. V praksi ta dva vidika velikokrat nasprotujeta občestveni razsežnosti Cerkve, ki je Kristusovo telo. Občestvena pomoč in podpora Cerkve kot Kristusovega telesa, v težki situaciji ločevanja, zelo vpliva na moč in prizadevanje katoliških vernikov, da živijo iz svoje vere. Velikokrat nič ne pomaga, če osebi svetujemo, naj se ravna po svoji vesti ter se identificira s Kristusom, če pa pri tem procesu odpove mreža struktur in odnosov, ki naj bi takšnemu prizadevanju dajala oporo in trdnost. Le malo katolikov starih čez trideset let je sposobnih iti proti temu kako njihov zakon vrednoti in gleda celotna skupnost.

4. Krajevni duhovnik – župnik ali kaplan - je še vedno ključna osebnost pri graditvi in rasti občestva ter skrbi zanj. Njegova vloga zahteva vedno večjo občutljivost za vprašanja vesti, razumevanje zakonskih bolečin in ran, ter upoštevanje posebnih osebnih in psiholoških težav katoliških razporočenih. Danes se pričakuje, da bi duhovnik sebe videl kot duhovnega voditelja; kot nekoga, ki razločuje in preizkuša duhove; kot nekoga, ki zagotavlja ali vsaj pomaga, da je vsako ravnanje njegovih vernikov krščansko in katoliško ter predstavlja rast v Kristusu... čeprav dejanje ni v skladu s pričakovanji občestva, pravnikov in učiteljstva. »Javno mnenje« je, da če duhovnik nima zadostnih sposobnosti, da zna ravnati tudi z »nepopolnim odgovorom« svojih vernikov, naj tega ne bi počel. Res je, da naj tisti duhovniki, ki sami pri svoji službi doživljajo zmedo in bolečino, ne bi svetovali in pomagali ločenim na tej ravni.

Zdi se mi, da pri pastoralnem pristopu do ločenih nekateri duhovniki še vedno razmišljamo v slogu *ex opere operato* (prepričanje, da zakramenti delujejo že s tem, da so opravljeni – torej zgolj v moči Božje obljube), ne glede na stanje in držo tistega, ki jih je prejel.

Če pustimo ob strani teološke teme lahko rečemo, da je nagovarjanje ločenih naj se vrnejo k zakramentom (še posebej tistih, ki so se neveljavno znova poročili), ne da bi prej kot duhovniki vložili veliko časa, moči in pastoralne modrosti v osebno delo z njimi, kontraproduktivno in lahko pripelje ljudi do tega, da njihova vera ugasne.

Duhovnik naj bi ne pozabil, da se tisto, kar se na zunanjem področju imenuje odločitev po kanonskem pravu, na notranjem področju imenuje razločevanje. To je pastoralno zelo pomembno dejstvo. Pravni dogovori in zakoni nam ponujajo le hrano za misel. Kako pa to misel uresničimo in kako deluje v praksi je pa drugo vprašanje!

POSEBNE TEŽAVE LOČENIH KATOLIČANOV

Cerkev kot Kristusovo telo ima v svojem izročilu določene načine odnosov v katerih doživlja samo sebe kot skupino ljudi, ki so skupaj v Kristusu. Tak način odnosov lahko posameznika pripelje do tega, da reče: »Jaz ljubim cerkev«. To lahko reče le tisti, ki ima rad odnose, izkustva, simbole in institucije, ki mu posredujejo Kristusovo življenje in vitalnost. Katoliško izkustvo vere svojim vernim prinaša posebno kombinacijo razumskega in čustvenega sprejemanja, ki lahko spremeni vernikov pogled na svet in se njegove duše zelo globoko dotakne.

To o čemer govorim tukaj bi lahko najboljše ponazorili z besedami duhovnika episkopalne cerkve, ki pravi:

»Kaj imate vi katoliki? Po 45 letih župnijskega dela, ko sem se ukvarjal z neštetimi ločenimi in ponovno poročenimi bivšimi katoliki, nisem bil nikoli sposoben nobenega

prepričati naj se pridruži episkopalni Cerkvi. Zakaj bi vsi ti ljudje rajši umrli kot slabi katoliki, ne pa kot dobri epsikopalianci?»

Slavno - *sensus fidelium* – čutenje vernikov ali celota vernikov, ki se v stvareh vere ne more motiti (KKC 92), je dar cerkve, ki pa ločenim in ponovno poročenim lahko povzroči veliko bolečine in škode, če se prepusti predsodkom in farizejskemu kvasu. Ločeni doživljajo, da so zavrženi, zavrženi, izgubijo samospoštovanje, doživljajo občutek polomije in nevrednosti. Če vzporejamo s telesno maltretiranimi otroci, so potem na duhovni ravni njihovo nasprotje duhovno maltretirani odrasli, ločeni in neveljavno poročeni katoličani.

Medtem, ko je veliko te odtujenosti od blizu povezane s težavo ločitve, jo lahko katoliško prizadevanje še poveča, če v to bolečino vnese težo vere. Kot katoliki se slabo soočamo s spodrseljajem ločitve. Le nekaj pastoralne pomoči imamo in malo mehanizmov. Zato naši ljudje odhajajo in od Cerkve večinoma ne dobijo tolažbe, niti zakramentov niti odpuščanja. Zaradi njih se tudi naše število manjša. Velika žalost je, da imamo kot cerkev ljudem v takšnem položaju tako malo ponuditi. Če cerkveno sodišče ne uspe zadovoljiti vseh potreb in v doglednem času ne more pravično rešiti težav, potem naši ljudje nimajo več kam iti. Le notranja rešitev je slaba tolažba za nekoga, ki še posluša Cerkev in želi ostati njen član. Ljudje prosijo za kruh usmiljenja in odpuščanja, v odgovor jim damo pa mnogokrat le molk. Tudi kot duhovniki imamo s tem veliko težavo. Želimo biti zvesti uslužbenci Cerkve. Kakršna koli oblika nepokorščine je za nas breme. Zagovarjamo vrednoto zakonske zvestobe, velikodušnosti in neločljivosti zakona. Zakaj lahko usmiljenje in tolažbo pogosto ponudimo le neuradno. Težko je prenašati, ko srečaš občutljive vesti, ki v Gospodu z veseljem sprejmejo vsako tvojo besedo, pa je ne morejo uresničiti.

Koraki za vzgojo vesti

Ali lahko pomagamo članom naših župnij in skupin, ki so doživeli ločitev, da spet dobijo veselje do molitve, duhovnega življenja in gredo morda celo na duhovne vaje?

Na kaj naj bi bile pozorne ali osredotočene Dv in spremljanje ločenih? Na popolnost ali na nepopolnost, in s tem na težave in neuspehe, neprijetna čustva in zagate, bolečino in rane?

Predstavljam del poskusa programa za duhovno in pastoralno oskrbo ločenih katolikov. Temelji na prepričanju, da ima Cerkev razloge in gorečnost, da poskrbi za ločene in jim služi. Še posebej tam kjer konfliktna načela zahtevajo od nas večjo pozornost. Nadalje, temelji na prepričanju, da bi se naj nikdar noben član Cerkve ne počutil zunaj naše pastoralne skrbi. Prav tako temelji na prepričanju, da vprašanja ponovne pripustitve k obhajilu, civilne poroke v dobri veri ali prošnje za razglasitev ničnosti zakona, ne bi smele biti upoštevane dokler se oba globlje ne vključita v program duhovne poglobitve in osebne prenovitve. Razume se, da je naloga duhovnika, da takšne

ljudi zbere ali poišče, pridobi podporo župnijskega občestva. Hkrati je seveda poklican da ves čas skrbi za uveljavljanje vrednote družinskega življenja. Ob tem naj bi nikdar ne prezrl vrednot usmiljenja, zdravljenja in sprave, ki na skrivnosten način vedno znova prenovijo in poživijo krščansko prizadevanje za življenje iz vere.

1. Prvi korak pri duhovni prenovi ločenih katolikov je zdravljenje spominov (tako ga imenuje karizmatična prenova). Ločena oseba je šla skozi travmatično in verjetno razčlovečevalno izkušnjo. Spomin je zaznamovan s tesnobo, strahovi in primanjkuje duhovne svobode. Duhovna rast je v rasti spomina. Počasi naj bi raslo zavedanje tega odkod smo, vseh božjih del v naši preteklosti in osebni zgodovini odrešenja. Potrebna je kar velika pastoralna spretnost, da osebo okrepiš in ji pomagaš do nove žeje po Bogu. Ko se spominjamo tega, kar je Bog storil za nas, in kako je bil navzoč in preteklosti je lahko vir osebne prenove. Spomin teži k temu, da bi se obvaroval – zaščitil pred svojimi ranami. Črno bela zaznamovanost duše je še posebej škodljiva. Uporaba SP in osebna molitev sta pri tem lahko zelo učinkoviti. Duhovnik, naj bi se sproščeno gibal v to smer. Na tej stopnji poskuša osebi pomagati k rehabilitaciji, vzpostavitvi osebne vrednosti in spreminjanju ranljivosti v celostnost.

Dobro in previdno pastoralno pravilo v tem položaju je: ne omenjaj kaj po kanonu ni dovoljeno ali je dovoljeno, kaj bi smel in kaj ne bi smel.

2. Naslednji korak je odkritje Božjega odpuščanja. Naš Bog nam ne očita naših napak in napačnih potez. Ne vpije: Zato te sovražim! Bog v Jezusu pravi človeku: Prav v tej situaciji te ljubim, cenim in si drag v mojih očeh. Zelo pomaga molitveno branje prilike o izgubljenem sinu ali drugi odlomki odpuščanja. Tisti, ki se je ločil pogosto med sorodniki in najbližjimi sovreniki naleti na »zato« se pa ne bomo več videli, se bomo izogibali, te pa ne maram, ne sprejemam. Ker je na koncu z močmi in ranjen, je v veliki skušnjavi, da vrne zamero za zamero, sovraštvo za sovraštvo, zaprtost za zaprtost in tako izgubi še več moči.

Potem ko je v duhovnikovi prijaznosti in sprejemanju doživel božjo naklonjenost in usmiljenje, se mu lahko pomaga do božjega »vedno sem te imel rad in še vedno« te imam rad. Kljub ranam in bolečinam, ki jih je prinesel razdor zakona; kljub nerazumevanju najbližjih doma in v Cerkvi, se mu lahko počasi pomaga do molitve: »tudi in prav v tej situaciji te imam rad, si moj ljubljeni sin, hči«. Človek lahko v takšni situaciji prvič zares dojame pomen molitve Očenaša. Če smo s parom, ki je kanonično neveljavno poročen in nimata nobene možnosti za razglasitev ničnosti prejšnjega zakona ali za prekinitev odnosa, je treba pozornost osredotočiti na kakovost njunega odnosa in na krščansko pričevanje, ki ga lahko nudita skupnosti, še posebej katoliškemu delu, ki ne prizna njunega zakona.

Celo na tej stopnji je prekmalu govoriti o prejemu obhajila, če seveda upata na to. Le redki pari so sposobni v novem zakonu živeti kot brat in sestra, kakor zahteva zakonik cerkvenega prava. Vsaj tako kaže pastoralna izkušnja. Potreba po intimnosti je zaradi individualizma in usmerjenosti današnje kulture še toliko večja. Če duhovnik vidi, da tega nista sposobna jima naj niti ne omenja. Tisti, ki niso sposobni, naj bi bili na tej točki pripravljeni odstopiti od zahteve po obhajilu in zakramentih. Zakramenti so namreč po svoji naravi preveč občestveni in javni, da bi jih lahko prejeli tisti, katerih poroke cerkev ne priznava. Poudarek spremljanja in pastoralne skrbi še vedno ostaja na ozdravljajoči moči Božjega odpuščanja in kakovosti občestvenega življenja v Kristusu. Jezus razodeva svojo navzočnost v skupnosti in jo izziva, da vedno znova vrednoti in reformira svoje življenje v Njem. Pastoralna skrb pa gre lahko tudi dlje.

Če duhovnik na tej ravni vidi, da so raziskave in stališča odgovornih teologov in kanonistov prepričljiva, lahko odgovorno nadaljuje z pastoralno skrbjo. Ta skrb obsega zunanje in notranje področje.

Cerkveno pravo govori o vodenju na zunanjem in notranjem področju (ni vest) Obe področji se med seboj razlikuje, ne pa ločuje. V duhovni blagor posameznika so pomembne tudi posebne okoliščine, ki jih ni mogoče videti na zunanjem področju. Kako se ju loči? V prvem primeru škof ali duhovnik svoje vodenje izvaja javno – vsa skupnosti ima dokaze, v drugem skrito – v spovedi ali pogovoru; ni nobenih zunanjih dokazov. Npr. apostolska penitenziarija da spregled za skrito oviro za poroko – to, stori na notranjem področju (ne zakramentalnem), zabeležena je le v tajnih arhivih. Poročita pa se na zunanjem področju, ker je bil dan spregled. Če pride ovira v javnost, se lahko izda skrit dokument in postane zadeva zunanjega - javnega področja.

V zunanjem področju naj bi duhovnik spoštoval pravice obeh partnerjev in vedno iskal najprej ničnost, če je to mogoče. Pri tem je cerkveno sodišče za zakonska vprašanja zelo pomembno. Če ni dovolj primerno usposobljenega osebja na sodišču je to s strani krajevnne Cerkve neodgovorno.

Duhovniki in laiki izjav učiteljstva ne jemljejo resno, če niso podprte z dejanji, ki ustvarjajo zaupanje, da se bosta srečali pravičnost in usmiljenje. Neučinkovito sodišče lahko še dodatno pripomore, da se odnos vernikov do cerkvenega učiteljstva slabša. Doživljajo ga kot breme in ne kot dar za svojo človeško in duhovno rast na poti k Cilju.

Za duhovnika, ki svetuje ljudem na notranjem področju obstajajo določene zahteve. Poznal naj bi aktualno mnenje moralnih teologov o nepopolnem odzivu in o teologiji kompromisa. V ljudeh naj bi prebujal spoštovanje do tega kar uči cerkev. Pomagal naj bi jim, da bi bile njihove osebne

odločitve v vesti v skladu s krščanskim pojmovanjem nerazvezljivosti zakona. Duhovnik ne more nikdar od ljudi zahtevati, da naredijo takšno moralno odločitev, ki je niso sposobni. Še posebej pa ne takšnih odločitev v katere on sam ne verjame in jih ne more podpreti. Nikoli jim ne more svetovati nepokorščine. Lahko spremlja njun človeški in duhovni proces, jim pomaga, ju preizkuša in sprašuje, odkriva jima evangeljske vrednote in skrbi za njuno rast in dozorevanje v ljubezni do Kristusa in Cerkve.

To je duhovnikova naloga. Ljudje naj ne bi trpeli zaradi naše pastoralne nepripravljenosti.

3. Tretji korak pri duhovni rasti razvezanih katolikov je podpora s strani skupnosti enako trpečih. Skupnosti razporočenih katolikov, ki so po svetu že uveljavljene, predvsem v anglosaksonskem področju, so vredna in dobra podpora. Pri nas je to SRCE. Na psihološki ravni delajo nekaj različne svetovalnice in frančiškanski družinski center – to s strani Cerkve. Duhovnikova vloga v teh skupinah je najprej prisotnost, spodbuda, spremljanje in pomoč pri iskanju strokovnjakov za pogovor na srečanjih. S pomočjo takšnega skupnega vzdušja potem duhovnik lažje osebno pomaga posameznim, da se soočijo s svojim neuspehom, bolečino in jo razumejo v luči teologije križanega, ki je vstal od mrtvih, prav s križa in ne mimo križa. Medsebojen pogovor o svojih bolečinah, napakah, krivicah doživetih in storjenih, s pomočjo duhovnika, je lahko močna spodbuda in pomoč za razporočene in za duhovnika. Skupina lahko tudi pomaga, da nekateri, ki se kanonično ne morejo več poročiti, lažje zdržijo in živijo »prisilni« celibat. Še lepše je to, da pri tem v njih raste tudi ljubezen do Cerkve. Otroci so prvi, ki so deležni pozitivnih sadov te rasti v ljubezni. Nekateri ozdravijo svoje rane in spet zrastejo do te mere, da začno iskati novega partnerja in poroko, četudi ne bo kanonično priznana.

Kadar ni mogoče uresničevati evangeljskih idealov duhovnik vedno trpi in njegova vloga je zmanjšana. Vedno je v napetosti, ko podpira skupnost, upošteva cerkveno učiteljstvo in tudi svojo vest. Redovne skupnosti so lahko v pomoči razporočenim skupinam še posebej učinkovite. Zagotavljajo jim prostor in tudi vzdušje in pomoč za notranje ozdravljanje, rast v Kristusu in razvoj zrele in odgovorne vesti katoliškega kristjana.

Navkljub mejam, ki jih glede zakramentov postavlja kanonsko pravo in liturgična disciplina, je še vedno mogočih veliko oblik skupnega bogoslužja in molitve. Skupnosti razporočenih naj bi ne bile znane kot nova avantgarda ali obratni elitizem, ali sekta znotraj župnije. Vsaka škofija naj bi podpirala vsaj eno skupino (dala tudi prostor kjer bi se lahko dobivala) kot znamenje skupne skrbi za tiste, ki so doživeli brodolom zakona. Strah uradne cerkve, da bi podpirala takšen apostolat je razumljiv. Razlog je v strahu, da bodo ostali verniki narobe razumeli takšno skrb in podporo, češ da podpiramo in odobravamo ločitev. Zato je katoliško skupnost potrebno osveščati o naši tradiciji

in o vrednotah zakonske zvestobe, nerazvezljivosti zakona in svetosti zakona. Hkrati jim je treba pokazati, da to izročilo ni v nevarnosti, če naklonjeno in sočutno pomagamo tistim, ki jim ni uspelo. S tem je izročilo le potrjeno, blagoslovljeno in obogateno.

Zdi se, da naši sodobniki najboljše prenašajo napetosti in konflikte v lastni vesti, ki se pojavijo zaradi nepokorščine in neupoštevanja Cerkvenih norm. Pare, ki živijo v kanonično neveljavnih zakonih, je napačno spet sprejeti k zakramentom brez priprave, ki naj bi v stiku z duhovnikom trajala od enega do treh let. Duhovnik naj bi zagotavljal upoštevanje občestvene razsežnosti zakramentov. On lahko skrbi, da se krščanska zrelost ljudi razvija in raste. Neuspeh je priložnost za rast v Kristusu, in ne nesreča. Jedro krščanskega pogleda na neuspeh sta odpuščanje in sprejemanje. Vlogo učiteljstva naj najprej spoštuje in razume duhovnik. S tem bo omogočal rast v verskem čutenju vseh in vsakega. Duhovnik naj bi ne imel nikdar vloge tistega, ki spodbuja ljudi, naj cerkvenega učenja in norm ne upoštevajo. Takšno početje namreč duhovnika običajno zapre pred krhkimi in ranjenimi, ki ga spravi v zadrego in skušnjava. V krščanskem zakonu je vloga duhovnika bolj neposredno povezana z javnim, zunanjim področjem zakona in z zakonskim pričevanjem krščanskemu občestvu. A kljub temu je duhovnik pastoralno dolžan omogočiti pogoje v katerih bodo ljudje lahko rasli v odgovornem oblikovanju vesti. Prizadevanja na tej ravni se duhovniki ne bi smeli bati. Vedno smo pod pritiskom skušnjave, da bi bili dogmatični ali proti normam, da bi bili le priljubljeni dečki na račun in v škodo razločevanja, duhovnega vodenja-spremljanja in osebnega angažmaja časa in moči.

Duhovnik doživlja breme skrbi za družine v Cerkvi, ki je vsa usmerjena k otrokom. Znajde se med dvema svetovoma teorije in stvarnosti. Ni pripravljen, da bi se spopadel – soočil z moralnimi težavami in duhovnim vodstvom. A prav to ljudje nenehno od njega želijo, polagajo predenj in od njega pričakujejo. Njegova lastna bolečina in napetosti duhovniku omogočijo, da lažje razumeva in sprejema bolečino svojih ljudi. Ločen od tega kar se je naučil, ter v svoji službi pogosto nerazumljen, duhovnik prične s svojim srcem poslušati in slišati agonijo razkroja nekega zakona. Če pogumno in duhovno sprejme te potrebe, in v Cerkvi omogoči dom za vse tudi sam doživlja, da je dobri pastir.

Njegov objektivni hermenevtični prostor v katerem razumeva sebe, ločene, Božjo Besedo - SP, naj bo vedno evharistija, živ spomin Vstalega, križanega za nas. V evharistiji se nam Bog sam daje kot največji dar. Evharistija je Cerkev. Je Kristusovo telo katerega udje smo in postajamo.

Njegov subjektivni hermenevtični prostor oznanjevalca in pričevalca (duhovnika in vsakega kristjana – tistega, ki ve da postaja Jezusov učenec – ne da že je) naj bo poistovetenje z zločincem, krivičnikom in z Jezusovim brezbožnim krvnikom.

Razbojnik in stotnik, ki sta krivdo izpovedala, sta edina razlagalca, ki ju je pooblastil Kristusov križ. Priznavata in sprejemata Gospoda v pohujšanju njegove pretirane ljubezni do nas (Ef 2,4).

Vloga razločevanja

Vsi kristjani smo povabljeni v škilavost = RAZLOČEVANJE ali PREUDARNO LJUBEZEN. Z enim očesom vedno glejmo resničnost, z drugim pa glejmo čeznjo v cilj, h kateremu vsi hodimo.

a. Z zunanjim očesom bodimo vedno zaztrti v ta svet, kajti ta in ne kakšen drug boljši ali možni svet je tisti, ki ga Bog ljubi in v katerem deluje. Zato je najboljši čas vedno le sedanji. Edini je, v katerem srečujemo Njega, ki je. Brez dvoma je resničnost, v kateri živimo, zapletena in bo vedno bolj. Zunanje dogajanje nikdar ne sme biti alibi, da kristjan, ki je tudi oznanjevalec, ne razločuje in ne izbira.

b. Naše notranje oko pa naj bo vedno uprto v Božje delovanje.

Brez te škilavosti nismo ne pravi ljudje ne verniki. Vedno bomo zanikali oboje: človeško resničnost in Boga, ki deluje v njej, ne pa nekje nad oblaki.

Zato bodimo prizanesljivi z drugimi, do sebe pa zelo strogi in v razločevanju.

Ne smemo biti domišljavi zagovorniki raznih gotovosti, ampak ponižni iskalci resnice, ki je vedno večja od vsake naše misli in vsake naše gotovosti.

Zato je najprej potrebno spoštljivo poslušati, kar slišimo in odgovarjati le, če nas Duh kaj navdihuje.

Duhovniku bi pri svetovanju ločenim in ponovno poročenim v Cerkvi lahko zelo pomagalo, če bi bil opremljen z nekaj znanja o duhovnem spremljanju.

V današnjem času številni od njega pričakujejo, da bo duhovni voditelj. Nekateri pridejo k spovedi le še, če je povezana z duhovnim vodstvom. Od nas duhovnikov pričakujejo pristno svetost, osebno celovitost in sposobnost razločevanja duhov.

Od vseh duhovnosti v naši cerkveni tradiciji, ki danes tudi močno oživljajo so gotovo na prvem mestu **duhovne vaje**. Res je, da niso kar vsi ljudje primerni, po značaju in tudi duhovno, da bi dajali ali prejimali duhovno spremljanje po ignacijanski metodi Dv. A kljub temu so Dv danes zelo primerno orodje za spoprijemanje s konflikti vesti posameznikov in za ustvarjanje občestvenega soglasja, ki ga oblikujejo. Dv dajejo velik poudarek čutenju s Cerkvijo ter na učljivo ter sinovsko poslušnost Bogu in tistim, ki v njegovem imenu vodijo skupnost. Hkrati pa Dv pomagajo posamezniku v njegovih potrebah, težavah, darovih in iskanjih. V Dv se človek uči

pogovora, molitve in osebnega razločevanja ter se s pomočjo spremljevalca sooča s svojimi notranjimi napetostmi in potrebami. Razločevanje je značilni del tega procesa. Eden od najpomembnejših pogojev za proces razločevanja je konsistenten in dinamičen stik s celotno Kristusovo skrivnostjo: z njegovim življenjem, trpljenjem, smrtjo in vstajenjem. Ločeni so zaradi svoje čustvene kalvarije še toliko bolj odprti za duhovno rast iz velikonočne skrivnosti, ki jim je izkustveno blizu. Če se ni zaprl v zagrenjenost je ločen zelo odprt za svetost in Božjo moč. Najbolj vesel sem, ko na Dv slišim reči: sedaj šele zares verujem in sem ponosna, da sem katoličanka. Prav ta izkušnja mi je odprla oči in srce.

Najvažnejši element pri vsem tem je zagotovo molitev.

Tudi, če vem, da bosta nova partnerja šla proti temu, kar cerkve kanonično zahteva od njiju, vztrajam naj molita. Če bosta molila in v molitvi preizkušala svoje odločitve sem ju pripravljen še vedno spremljati. Pri spremljanju ločenih je to najtežja točka. Pomagati človeku, da raste v duhovni in notranji svobodi, da se bo lahko tako odločil, da ne bo samega sebe in drugega ponovno razočaral, je kar zahtevna naloga. Do tega je mogoče priti le z redno molitvijo in zvesto pomočjo duhovnega spremljevalca. Sveti Duh, ki ve kaj je dobro človeka vedno vodi tudi nazaj v skupnost. Zato osebne odločitve ne morejo biti nikdar proti ali na račun naše cerkvenosti – občestvenosti.

Pri tej duhovni rasti in dozorevanju so zato lahko res v veliko pomoč takšne manjše skupine kot je Srce. Pri odkrivanju poti Duha je dobro vedno upoštevati, da on ne prihaja v nasprotje sam se seboj. Če razločujemo prav in v Duhu, potem bosta oba, posameznik in občestvo obogatena in bosta rasla. Krščanstvo je škandal zato ker je dom odpuščanja in kesanja. Kristjani sami poskušamo vedno znova ta škandal iz krščanstva odstraniti, s tem pa tudi neuspeh in napake izgubijo svoje privilegirano mesto priložnosti za doživetje Velikonočne skrivnosti, priložnosti za rast v ljubezni, ki je odpuščanje, sočutje, usmiljenje, svoboda, pravičnost, veselje, mir....

p. Viljem Lovše

(prvi del povzet po John T. Finnegan, *Spiritual direction for the Divorced and Remarried Catholic*, v James J. Young C.S.P, *Ministering to the Divorced Catholic*, Paulist press, New York 1979, 122-137)